

n é b i h

Termőföldről az asztalig

Az EFSA küldetése és feladatai az európai élelmiszerlánc-biztonságban

Szeitzné Szabó Mária PhD
igazgató

NÉBIH-Élelmiszerbiztonsági Kockázatértékelési Igazgatóság

Áttekintés

- Előzmények
- Lényegi elemek
- Az együttműködés formái
- Előnyök és lehetőségek

Előzmények

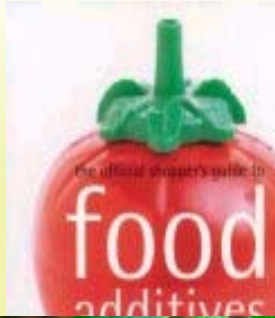

- Mindennapos sajtóhírek és rémhírek
- A fogyasztók elbizonytalanodása
- Bizalomvesztés az élelmiszerek biztonságosságát illetően
- Pánik jellegű reakciók, piacvesztés
- Bizalomvesztés a hatósági, állami ellenőrző szervekkel szemben
- Élelmiszerbiztonság veszély alapú megközelítése

BSE

BIOTERRORISM

Donald Milton, MD, PHD - Harvard School of Public Health

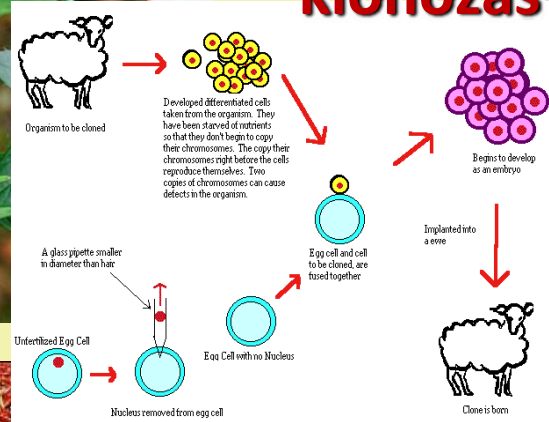
Új vírusok

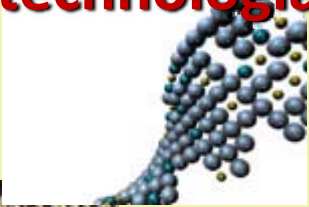
Dioxin

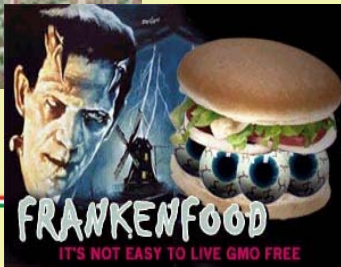
klónozás

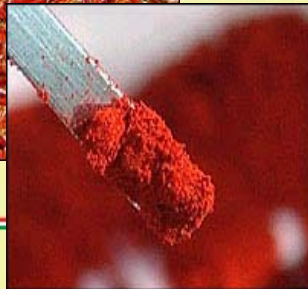
nanotechnológia

GMO

hamisítások

Microbiológiai veszélyek

Nemzeti É

Kiemelt események

- 1980-as évektől: *S. Enteritidis*, *Listeria*, *VTEC stb.* járványok
- 1996: BSE vCJD, UK
- 1999: dioxin krízis, Belgium

Intézkedések az Unióban

- Átszervezések
- Élelmiszerbiztonság témaköre DG VI (mezőgazdasági)–tól DG XXIV (egészségügyi, fogyasztóvédelmi főig), jelenlegi neve: DG SANCO
- Zöld Könyv 1998
- Fehér Könyv 2000
- UNIÓS ÉLELMISZERTÖRVÉNY: 178/2002/EK
 - **EFSA létrehozása**
- Nemzeti élelmiszerbiztonsági hivatalok létrejötte
- 2003: Magyar Élelmiszerbiztonsági Hivatal (MÉBIH)

178/2002/EK rendelet

„EU általános élelmiszer-és takarmánytörvény”

Élelmiszer, nem biztonságos élelmiszer fogalma

Élelmiszervállalkozó felelőssége, feladatai

Nyomonkövethetőség

Termőföldtől asztalig

Vészhelyzeti intézkedés (Termékvisszavonási,
bejelentési kötelezettség)

Kockázatelemzés

Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság megalakítása

Alapelv: kockázatelemzés

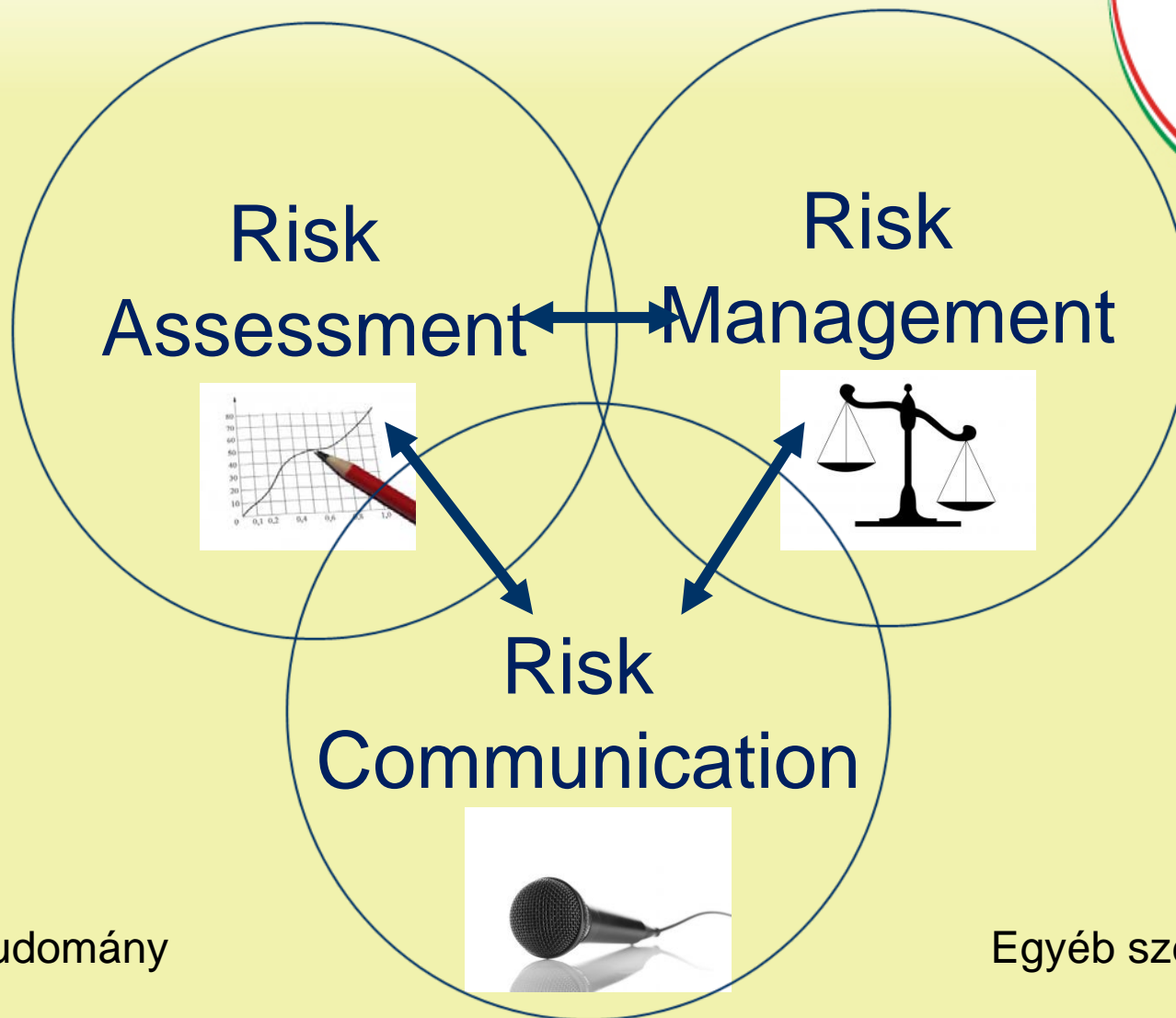

- „A tagállamok és a Közösség általában a kockázatelemzés alapján hozzák meg az élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó intézkedéseiket”

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Tudomány

Egyéb szempontok

Tudományos megalapozottság

„Annak érdekében, hogy a kockázatértékelések **tudományos** alapját megbízhatónak tekinthessék, a kockázatértékelést **független, tárgyilagos és átlátható módon**, a rendelkezésre álló **tudományos információk és adatok alapján** kell elvégezni.”

„A Közösség számára biztosítani kell a magas színvonalú, **független és hatékony, tudományos és** technikai segítségnyújtást”

Függetlenség

„Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság), felállításának célja, hogy segítse a jelenlegi tudományos és technikai segítségnyújtási rendszert, amely már nem képes megfelelni az egyre növekvő igényeknek.”

„A hatóság **független tudományos referenciahelyként** segíti a kockázatértékelést”

„A Hatóság a tanácsadás, az információk és a kockázati kommunikáció **független tudományos forrása**”

Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság

- FÜGGETLENSÉG
 - MAGAS SZAKMAI SZÍNVONAL
 - ÁTLÁTHATÓ MŰKÖDÉS
-
- Független (nem tartozik egyik DG-hez sem)
 - Tudományos, de nem kutató intézet
 - **Egészségügyi kockázat becslése (értékelés),**
Tudományos tanácsadás és információ
 - Uniós szintű szakvéleményezés

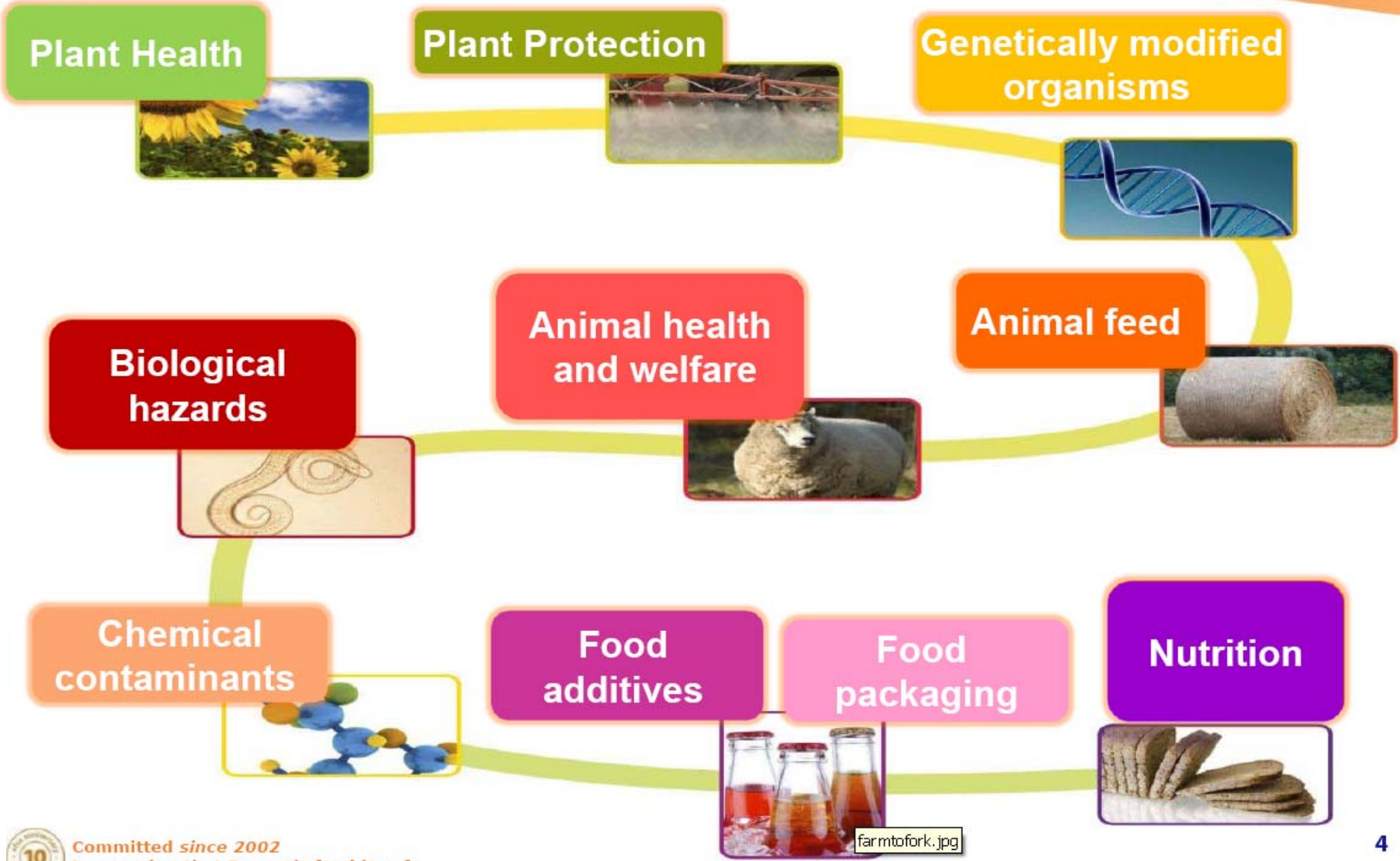
Az élelmiszerbiztonság elsődlegessége

- „A Hatóságnak ki kell alakítania átfogó és független tudományos álláspontját az élelmiszer- és takarmányláncok biztonságával és egyéb tényezőivel kapcsolatban, ami a Hatóság **széles körű kompetenciáját** feltételezi.”
- „Gondoskodni kell azonban arról, hogy **az élelmiszerek biztonsága** legyen **a Hatóság elsődleges feladata**, ezért azokban az állatok egészségére, védelmére és a növényegészségügyre vonatkozó kérdésekben, amelyek nem kapcsolódnak az élelmiszerlánc biztonságához, a Hatóság funkcióját a tudományos szakvélemények elkészítésére kell korlátozni.”

Scientific advice from farm to fork

farmtofork.jpg

Igazgatótanács (Management Board) 15 fő

(14 tagot a Bizottság nevez ki az Európai Parlamenttel folytatott konzultáció után 4 évre, egy főt a Bizottság delegál).

Feladatai:

- Szabályszerű működés ellenőrzése
- Belső szabályzatok, munkatervek, költségvetés, jelentések elfogadása
- Ügyvezető igazgató kinevezése, leváltása (jelenlegi: Catherine Geslain-Lanéelle 2006-tól)

MANAGEMENT BOARD

EXECUTIVE DIRECTOR
Catherine Geslain-Lanéelle

SCIENTIFIC ADVISER
H. DELUYKER

EXECUTIVE OFFICE
A. SPAGNOLLI

INTERNAL AUDIT
...

COMMUNICATIONS
A.-L. GASSIN

COMMUNICATIONS
CHANNELS
...

EDITORIAL &
MEDIA RELATIONS
K. HAUPT

**SCIENCE STRATEGY
& COORDINATION**
J. KLEINER

SCIENTIFIC COMMITTEE &
EMERGING RISKS
T. ROBINSON

ADVISORY FORUM &
SCIENTIFIC
COOPERATION
S. BRONZWAER

**RESOURCES
& SUPPORT**
O. RAMSAYER

**SCIENTIFIC EVALUATION
of REGULATED
PRODUCTS**
P. BERGMAN

**RISK ASSESSMENT &
SCIENTIFIC
ASSISTANCE**
B. URL

FINANCE
F. MONNART

ACCOUNTS
P. PINHAL

HUMAN CAPITAL &
KNOWLEDGE
MANAGEMENT
A. VECCHIO

LEGAL & REGULATORY
AFFAIRS
D. DETKEN

IT SYSTEMS
P. DEVALIER

CORPORATE SERVICES
G. FUGA (*ad interim*)

APPLICATIONS DESK
K. LHEUREUX

PESTICIDES
H. FONTIER

GMO
E. WAIGMANN

FEED
C. RONCANCIO PENA

NUTRITION
V. CURTUI (*ad interim*)

FOOD INGREDIENTS &
PACKAGING
C. HEPNER

ANIMAL HEALTH
& WELFARE
F. BERTHE

PLANT HEALTH
G. STANCANELLI
(*ad interim*)

CONTAMINANTS
M. ESKOLA (*ad interim*)

BIOLOGICAL HAZARDS
M. HUGAS

SCIENTIFIC
ASSESSMENT SUPPORT
D. VERLOO

DIETARY & CHEMICAL
MONITORING
M. GILSENAN

BIOLOGICAL
MONITORING
P. MAKELA

Tudományos Bizottság és tudományos testületek („panelek”)

- Feladat: a tudományos vélemények elkészítése
- TB tagjai: Panelek vezetői valamint hat független szakértő
- Panelek tagjai: független tudományos szakértők, 3 évente csere
- [Additives and products or substances used in animal feed](#) (FEEDAP)
- [Animal health and welfare](#) (AHAW)
- [Biological hazards](#) (BIOHAZ), including BSE-TSE-related risks
- [Contaminants in the food chain](#) (CONTAM)
- [Dietetic products, nutrition and allergies](#) (NDA)
- [Food additives and nutrient sources added to food](#) (ANS)
- [Food contact materials, enzymes, flavourings and processing aids](#) (CEF)
- [Genetically modified organisms](#) (GMO)
- [Plant health](#) (PLH)
- [Plant protection products and their residues](#) (PPR)

Tanácsadó Testület (AF, Advisory Forum)

- „A Hatóságéhoz hasonló funkciókat ellátó illetékes intézmények” képviselői
- Biztosítja a szoros együttműködést a Hatóság és a tagállamok illetékes intézményei között
- A lehetséges kockázatokkal kapcsolatos információcsere központja
- A Hatóság küldetésének területén tevékenykedő szervezetek európai hálózatának támogatása, lásd a 36. cikk (1) bekezdését
- Állandó munkacsoportja: AFCWG (Kommunikációs munkacsoport)

Focal Point

- EFSA és nemzeti intézmények közötti kapcsolattartó pont
- Advisory Forum tagok támogatója a gyakorlati feladatokban

„Article 36”

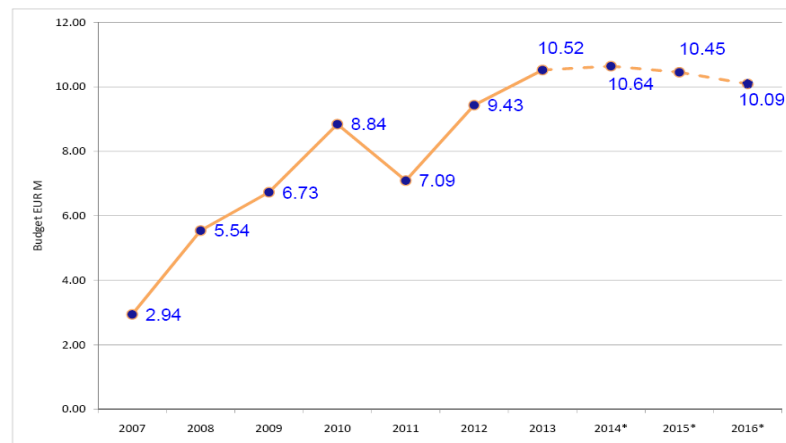
- **A Hatóság küldetési területén működő szervezetek hálózatba szervezése**

(1) A Hatóság elősegíti a Hatóság küldetéséhez tartozó különböző területeken működő szervezetek európai szinten történő hálózatba szervezését. A hálózatszervezés célja többek között egy tudományos együttműködési keretrendszer létrejöttének elősegítése a Hatóság küldetési területén folyó tevékenységek összehangolásával, az információcserével, a közös projektek kidolgozásával és megvalósításával, a tapasztalatok és a legjobb gyakorlatok cseréjével.

- **Pályázatok!**

Trend in Grants and Procurement Budget 2007-2016

2007-2016

Hálózatok (networks)

Tagországok releváns intézményeinek képviselői,

Feladatuk az EFSA munkájának támogatása

- Állategészségügy, állatjólét
- BSE-TSE
- Mikrobiológiai kockázatbecslés
- Zoonózis adatgyűjtés
- Kémiai adatok gyűjtése
- Élelmiszerfogyasztási adatok
- Új és újonnan előtérbe kerülő kockázatok
- GMO kockázatbecslés
- Növényegészségügyi kockázatbecslés
- Peszticid monitoring
- Peszticid irányítóbizottság (Steering Committee)
- Kockázatbecslési módszerek harmonizálása
- Nanotechnológia

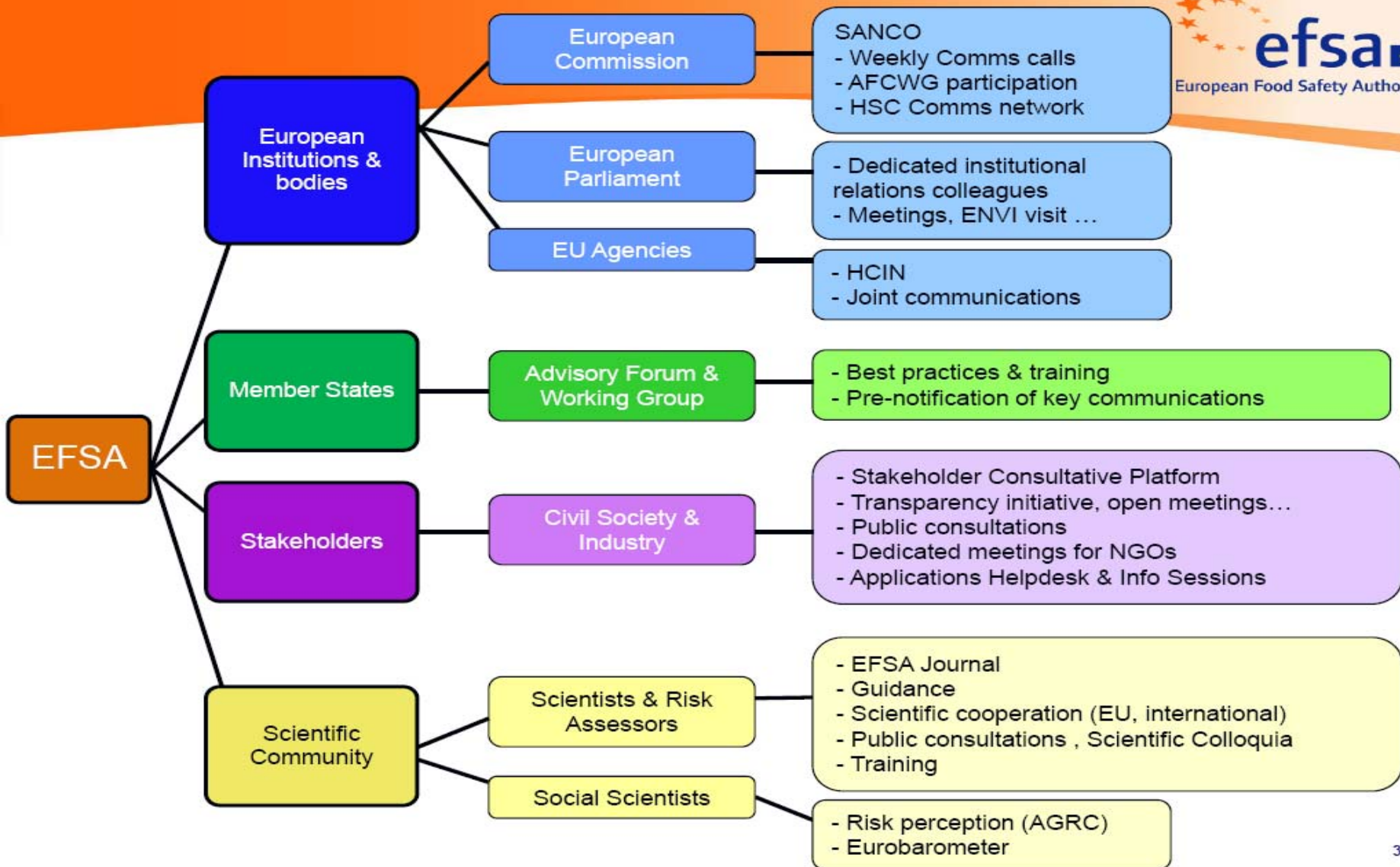
n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Széleskörű együttműködés

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Mit nyújt nekünk az EFSA?

- Együttműködési fórumot szakértőknek, intézményeknek
- Tudományosan megalapozott szakmai véleményeket
- Európai szintű kockázatbecslést
- Tudományos-technikai támogatást krízishelyzetekben
- Rengeteg értékes, naprakész információt
- Átlátható működést, honlapon ingyenesen elérhető dokumentumokat
- Pályázati lehetőségeket

Mit adunk mi az EFSA-nak?

- Szakértőket, szakértelmet (panel tagok, független szakértők, hálózatok tagjai)
- Nemzeti adatokat: kémiai szennyezők, zoonózis, élelmiszerjárvány, peszticidmaradék, élelmiszerfogyasztás stb.), egyéb információkat
- Tanulmányokat (pl: Paneu projekt)
- Nemzeti szintű kockázatbecslést
- Időt, munkaerőt, energiát
- EFSA-val való együttműködés ösztönzését
- Eredményeik bemutatását nemzeti szinten (hírlevél, rendezvények)

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Élelmiszerbiztonsági Szemelvények

a NÉBIH-ÉKI hírlevele

European Food Safety Authority

EFSA hírek / EFSA news

Az EFSA 500 látogatót fogadott az Európa Nap alkalmából

Az EFSA az Európa Nap (május 9.) megünneplésének részeként május 4-én nyílt napot tartott. Több mint 500 ember látogatta meg az intézmény különböző helyiségeit. Az EFSA munkatársai előadásokat tartottak az EFSA Európában betöltött szerepéről, tevékenységi köréről. Szó esett a növényvédő szerek előnyeiről és kockázatáról, az állatok jóllétéről és egyes élelmiszerek csomagolásán szereplő egészségre vonatkozó állításokról. A résztvevőknek lehetőségük volt az EFSA szakembereivel beszélgetni pl. GMO termékekről, növényegészségügyről, zoonózisról, élelmiszer adalékanyagokról és táplálkozási kérdésekről. Ezalatt a gyerekek interaktív játékokban vehettek részt, ahol játékosan ismerkedhettek az élelmiszertudománnyal. Az EFSA "mozijában" pedig az EFSA különböző terü-

re szoruló területek azonosítására. A most közzétett jelentés összefoglalja a rendelkezésre álló módszerek megvalósíthatóságát a legfontosabbnak ítélt adalékanyagok (édesítőszer, színezékek) vonatkozásában. A jelentés készítői Excel adatbázisban foglalták össze a módszereket, alkalmazási területeiket és legfontosabb jellemzőit, összekapcsolva azokat a fontos élelmiszer adalék/élelmiszer kategória kombinációkkal.

Analysis of needs in post-market monitoring of food additives and preparatory work for future project in this field

This report gives an overview of the state of art of the methods for the analysis of selected food additives in different foodstuffs, and provides information on method performance characteristics of these methods, as far as this information was available.

www.eki@nebih.gov.hu

Köszönjük együttműködésüket!

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

